

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

Abonamente:
Pe un an . 520 Lei
Pe 1/2 an . 260 Lei
Pe 1/4 an . 130 Lei

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

2 Lei ex.

Steaua lumii

Arad, 17 Iulie.

Colaboratorul ziarului „Standard” din Londra vrând să ceară dlui Herriot informații asupra planurilor ce ducea la marea conferință a obținut acest frapant răspuns: — În drumul meu peste canal am amuțit. Poți să scrii la ziar, că Herriot, primul ministru al Franței, posind pe țărnul englez a amuțit. Intocmai ca la Chequers așa și la Londra, mi-am adus pipa, — deci nu trebuie să se teamă nimenea de mine.

Muțenia și pipa dlui Herriot! Cât sânt aceste lucruri de elocvente. Lată un om doborât de grija țării sale și totuși înalt azi cel mai sus în atențiunea lumii. Vom spune cu dictonul latin sedet atra cura post equitem: șade grija cea neagră la spatele drumetului. La plecarea lui din Paris, valuri de mulțime au inundat gara, flori i-au fost așternute în drum și'n vagon și mii de glasuri i-au strigat: — Trăiască pacea lumii! Să te întorci cu norocul Franței! Și d. Herriot a spus abia câteva cuvinte, în ochii săi luca însă fulgerul forței morale a unei țări întregi. El este un om mare la mînt, profund în simțire și puritan în sufletul său. Un adevărat erou al țării sale în aceste momente. Ca personalitate intelectuală este un raționalist, un cartesian. Calm și analitic el disecă problemele vremii sfătuit numai de logica de fier a realităților. Aliatul său de peste canal, d. Macdonald este dimpotrivă un religios convins, un suflet înfășurat în tainele predestinației și-o minte povătuată de preceptele experienței religioase. Și totuși acești doi uriași ai timpului se găesc în fruntea grupărilor politice de același caracter avansat în cele două țări conducătoare. La Chequers, la Paris și acum la Londra acești dioscouri ai păcii mondiale se găesc iarăși în față și întregă conferința, unde se drămuiește liniștea și fericirea de mâine a oamenilor de pe întreg globul, în jurul lor rotește, de sugestia acestor două robuste caractere se resimte. Bine este așa — și întemeiate sunt așteptările tuturor. În adevăr gajul cel mai promițător al succesului este chipul fericit

cum aceste două personalități se completează. În armonia de concepții ce stăpânește pe cei doi bărbați de stat s'a lămurit însăși adevărul, că la Londra nu soarta Germaniei este în joc, ci soarta Franței, după cum tot soarta acestei țări, siguranța ei viitoare a fost axa tuturor problemelor în anii din urmă la Spaa, Genova, Lausanne, în două rânduri la Londra și acum iarăși acolo.

Toată larma de acuzațiuni cu care a umplut continentul presa germană și sateliții ei dela Budapesta, Moscova și Sofia n'a făcut în trecut decât să abată atențiunea lumii dela înțelesul cel adevărat al pandemiei politice de care suferim. Toate silințele celor învinși în război au fost pentru întunecarea acelei imagini luminoase, care este Franța, această eternă și triumfătoare stea călăuzitoare a lumii.

Faptul însuș al conferinței, așa cum ni se înfățișează, cu participarea și a Americii, constituie dovada că politica Franței, în liniile și țintele ei generale este aprobată și înțeleasă azi pe ambele țărniuri ale Atlanticului. S'a înțeles în sfârșit că siguranța Franței este siguranța lumii. Dacă pierd steaua Franței — pierd un mare izvor de lumină în noaptea viitorului nostru omenesc.

Tăcerea și pipa d-lui Herriot simbolizează această convingere adâncă și împăcată. Și noi vedem pe fruntea lui largă răsfrângându-se raze — de-acolo de sus, izvorând din steaua lumii...

Concordatul nu s'a încheiat încă

În legătură cu semnarea Concordatului cu Vaticanul, Viitorul de eri publica următoarele declarații ale d-lui ministru Lăpedatu:

Concordatul nu a fost încă semnat, dar intrucât acesta corespunde intereselor statului român, va fi semnat. D. Păcliseanu care-a însoțit la Roma pe d. Banu, a adus la București textul tratativelor urmate până în prezent. Acest text a fost examinat ieri dimineață de d. primministru Ion I. C. Brătianu, de mine, ca ministru al cultelor, de d. I. G. Duca și Al. Constantinescu. Cu această ocaziune au fost for-

multe unele adăgiri și semnalate unele inconveniențe. „Avem toată speranța că textului definitiv al concordatului va fi încheiat după înapoierea dlui Păcliseanu la Roma; când se va putea spune c'au fost apărate atât interesele bisericeii catolice din România cât și dreptul de control al statului nostru asupra unei instituții care funcționează pe teritoriul său”. „Guvernul — adăgă d. Lăpedatu — aprecind necesitatea concordatului a făcut toate înlesmirile pentru încheierea lui”.

NOTE

Revista „Cultura”

Sub conducerea savantului nostru Sextil Pușcariu, apare la Cluj o excelentă revistă în patru limbi (română, maghiară, germană și franceză), intitulată „Cultura”. Revista aceasta apare din două în două luni, având colaborarea unor distinși scriitori români, maghiari, germani și francezi. Până la No. 4 la care a ajuns revista „Cultura” a adus material bogat și interesant, deschizând paginilei unei frățești colaborării culturale, în virtutea căreia a luat ființă...

Scopul revistei clujeie e apropierea sufletească, prin cultură, a popoarelor pe care istoria le-a așezat și le-a perpetuat, unele alături de altele, pe aceste meleaguri binecuvântate. Noi românii ardeleni vrem să uităm trecutul de asupriri, și să întindem mână de frați tuturor...

Din paginile acestei reviste, unghiul și sașii dela noi vor cunoaște adevărul suflet românesc... Vor vedea în noi, nu canibali, ci oameni mai buni decât ne-au crezut vredodată... Vor vedea că și între ai noștri, sunt inși superiori sfârșiți de marile întrebări ale vremii și ale vieții, sub cerurile nepăsătoare...

Si, poate, într-o zi ne-or căuta mâna și se vor apropia încrezător și sinceri spre noi... Revista „Cultura” a aruncat punțile de aur ale gândului peste prăpastiile deschise de istorie între neamuri din Ardealul nostru...

Di Duca la M. Sa. Regele

Ministrul nostru de externe dl Duca a plecat azi la Sinaia unde va fi primit de M. Sa. Regele. D. Duca va face M. Sale un amănunțit raport asupra celor petrecute la conferința dela Praga. Sâmbătă d. Duca va primi vizita ministrului Americii la București. În cercurile politicei externe se atribuie multă însemnătate acestei vizite.

Conferința dela Londra

Rostul acestei conferințe și chestiunile cari se desbat

Conferința care s'a întrunit alaltăeri la Londra nu este decât o continuare a Conferinței dela Versailles iar convocarea ei îndreptătește speranța că pacea europeană, care nu este încă stabilită definitiv, va fi însăfârșit realizată. Desbaterile Conferinței dela Versailles, covârșite de marea personalitate a lui Wilson, au avut cusurul că, influențate aproape exclusiv de un singur om, au lăsat în tratatul semnat de beligeranți lacune cari, pe lângă că reclamau noui intruniri ale tuturor ambasadorilor, nu fixau, într-o unitate desăvârșită, nici măcar punctele de vedere ale aliaților.

În special capitolul reparațiilor. fixa numai, în linii generale, — cum era de pildă vechea noastră Constituție — principiile de aplicat. Această parte a tratatului dela Versailles se poate rezuma exact în trei cuvinte: Aliații au drept la reparațiuni; restul lăsa loc liber interpretărilor celor mai diferite.

Încă de a doua zi, chestiunea reparațiilor, adică a despăgubirilor de război datorite de Germania — căci celelalte, adică ale aliaților Germaniei s'au rezolvit repede în senz negativ prin constatarea insolvitabilității lor — a fost obiectul unei profunde disensiuni între Anglia și Franța, disensiuni cari dănuiesc și azi, cari au provocat criza gravă în care se sbate Europa și au împiedecat pentru multă vreme reîntrirea în normal. Germania declarându-se insolvitabilă, Franța a invocat reaua credință a celei dintâi cerând constrângerea prin forță, în timp ce Anglia, ținând seamă de interesele ei economice pe care le socotea legate de libera funcționare a industriei germane, inclina spre părerea că Germania nu are posibilitatea de plată și că, în tot cazul aceasta posibilitate nu i se poate da prin întrebunțarea de mijloace de constrângere materială.

Acesta este obiectul conflictului anglo-francez. Toate guvernele cari s'au perândat la conducerea ambelor țări și-au apărât în mod laborios punctul respectiv de vedere și nu au putut ajunge decât la o tranșacțiune care nu rezolva definitiv chestiunea: s'a recurs la experți neutri cari să examineze situația reală a Germaniei și să se pronunțe dacă ea este sau nu în măsură de a plăti. S'au numit două comisiuni, ai căror raportori au depus voluminoase lucrări documentate: raportul Dawes care tratează mijloacele pentru echilibrarea bugetului Germaniei și măsurile pentru stabilizarea monedei germane și raportul Mac Kenna care se ocupă cu evaluarea capitalurilor evadate din Germania și cu mijloacele de a le face să revină.

Raportul Dawes În raportul său, Dawes, stabilind obligația Germaniei de a plăti, pe temeiul principiului egalității de jerte la sarcinile războiului și ale păcii, constată că Germania este în măsură să-și stabilizeze moneda și să-și echilibreze bugetul, îndeplinindu-și tot-

odată și sarcinile tratatului de pace. Dawes constată că în timp de patru ani Germania se poate restabili financiarmente adoptând sarcinile fiscale din țările aliate și reducându-și cheltueile. Cu ajutorul unui împrumut acordat la început de 800 milioane mărci sur, Germania ar putea plăti, treptat, în primii 5 ani, 8 miliarde de mărci aur. Sursele veniturilor ar fi drumurile de fier, o contribuție ipotecară pe industria germană, un impozit pe transporturile feroviare și bugetul general al Statului. Se constată necesitatea înființării unei noi bănci de emisiune germană, care având o acoperire de o treime, să retragă moneda actuală în circulație, bancă ce va fi condusă de un consiliu de 7 germani și 7 străini și un comisar imputernicit cu puteri discreționare. Căile ferate ar fi transformate în societate anonimă din care să facă parte și străini, iar veniturile alcoolului, vămilor, herei, tutunului și zahărului, alocate reparațiilor, vor fi controlate fiecare de câte un comisar special, și vor fi scutite de impozite.

Raportul Mac Kenna

Al doilea raport, al lui Mac Kenna, cercetând beneficiile realizate de Germania din exploatarea teritoriilor ocupate în timpul războiului prin ridicarea producției și emiteria de hârtie neacoperită, evaluând creșterea avutului german în străinătate și beneficiul enorm realizat prin marea escrocerie a inflațiunii mărcii, (vânzarea în străinătate a unei simple hârtii tipărite pentru care a încasat dela băncile și particularii din America, Franța, Anglia, România, etc. peste 10 milioane mărci aur) conchide că, scăzându-se cheltueile, capitalul german în străinătate se poate pretui la 8 miliarde mărci aur. Raportul Mac Kenna, în ultima sa parte, propune unele măsuri pentru repatrierea capitalurilor germane; enumerarea lor este însă inutilă întrucât eficacitatea lor eventuală depinde exclusiv de bunăcredința Germaniei, în care nu există motiv a se crede.

Raportul experților suferă și el, în mare parte, de aceiași insuficiență ca și tratatul dela Versailles: nu stabilește modalitatea de aplicare. Și aci e tot sămburele chestiunii, precum a declarat însuși Herriot zilele trecute: Franța admite rapoartele experților, dar își rezervă părerea ei asupra modalităților de aplicare. Acesta — și numai acesta este obiectul conferinței care se ține în acest moment la Londra: acordul asupra completării raportului experților.

Bunăvoința care se depune de ambele părți îndreptătește toate speranțele unui rezultat efectiv. O dovadă că, cu tot desacordul punctelor de vedere pe care Anglia și Franța continuă a și le menține, ele sunt animate doriința sinceră de a se înțelege, este și hotărîrea care s'a luat asupra unei alte chestiuni, de asemenea de o importanță capitală, și care este evacuarea teritoriilor ocupate

FOILETON

Optimismul lui Eminescu

(Câteva lămuriri)

Era o vreme în care Eminescu răsăria în mintea multora ca o fantomă neagră, ca o a doua umbră a lui Hamlet, coborât în cimitirul unde se înmormânta frumoasa Ofelia, și vremea aceasta nu e departe așa tare de timpul în care trăim noi, când o copilă zglobie, la vremea visului ei tânăr, era pândită de mama ei, în ascuns, pentru că sărmana copilă să nu citească opera lui Eminescu, căci mama înțelegea absolut fals, că opera poetului, este o operă de distrugere, este o operă de moarte, este o operă care tâmpește nervii, care desgustă pe om de viața lumii acestia.

era citită pe furis, era citită la lumânarea aprinsă în umbra fricei, de a nu fi suprinșă cititoarea sau cititorul de ochii cei buni păzitori ai mamei, sau de ochii aspri ai tatii.

Opera poetului Eminescu nu este o operă care include în ea tirania pesimismului și de care ar trebui să fugim, dacă ar fi așa mai ales astăzi, în urma unui războiu care ne-a adus pe lângă învierea neamului nostru și durerea răstăgîriri de pe Golgota, opera lui Eminescu, este o operă încărcată de viață, așa încărcată, după cum sunt încărcăți fagurii de miere, după cum ogorul este încărcat de roade, în urma muncii celor cari s'au trudit să-l are, și să-l samene. Mai mult decât Eminescu, altul, în împrejurările în care a trăit, în urma nenorocirilor fizice, materiale și sufletești, care au tăbărit asupra lui ca să-l distrugă, întocmai cum tăbăresc omizile ca să distrugă un pom înflorit, mai mult decât Eminescu, altul, nu a iubit viața aceasta pământească în tot largul ei. Și cine iubește viața nu ingenuchie ușor înaintea morții.

Eminescu nu a ingenuchiat în fața morții, ci s'a ridicat în largul hotarelor românești și a trecut ca nimeni alt poet și dincolo de aceste hotare, ținând în mână cupa vieții, iar nu a morții.

Dacă Eminescu zice, că deși trăiește, i-separe că a murit de mult, o zice, pentru că s'a coborît cu întreaga sa ființă în sanctuarul trecutului nostru și al amintirii lui, și atât de mult s'a îngemanat cu trecutul și cu amintirile lui, încât i-separea că nu mai trăiește în prezent.

Dar Eminescu nu s'a coborât în sanctuarul trecutului nostru, ca și cum te-ai coborî în mormânt, peste care fi-se prăvălește deasupra piatra de veșnică uitare, ci de-acolo, din adâncul trecutului nostru a scos pentru neamul românesc cel viu, izvor de viață nouă.

Un om care caută să prindă viața și de la cei înmormântați, care caută să scoată de acolo viață demnă pentru cei vii, acel om este vrajdit de viață, fuge de moarte, el nu-și dă sufletul spre putreziciune. Eminescu în optimismul său a purtat ca un prea credincios soldat steagul vieții, a iubirei și a dragostei de Patrie.

Pe când găndii din ceata altor slujitori ai artei, adună găndurile iubirii împreună cu iicoana iubirii lor ca să le închidă în cameră și incuie ușa, ba în doriința de a nu mai da cu nimeni alții ochii în lume, aruncă pe ferăstrău, în stradă, și cheia cu care au încu-

iat ușa, pentru ca la întuneric să-și mortifice sentimentul dragostei, coborând astfel în pierzanie puterea de viață a primăverii anului, Eminescu, nu face așa, ci chiamă iubita în largul frumuseții naturii, nu pentru a se sinucide, ci pentru a întineri în iubire laolaltă cu natura.

Iubirea lui Eminescu este împletită cu murmurul apelor, cu freacămul codrilor, cu farmecul de lună.

Eminescu a pus viață în iubire din viața nesfârșită a naturii. Un om care în viața lui nu-și acopere sufletul cu giulgiu negru al morții, ci se împartășește din taina eterna înviorătoare a întregii firi, acel om nu poate sta încâtușat în ghiara inclinării către pierzare — nu poate fi pesimist în extrem.

Cerul albastru de vară a înălțat sus de tot fruntea lui Eminescu și l'a făcut să privească soarele strălucitor; răsăriturile și apusurile roșii i s'au răsfrânt în ochi și l'au făcut să zâmbească. Din cercetarea cronicilor el s'a incredințat că trecutul păstrează nesecatul izvor de îmbărbătare pentru fiii prezentului și pentru fiii viitorului.

În cântări de laude a preamărit trecutul nostru așternându-i-se cu umulintă și descoperindu-și capul în fața lui. A cântat mărirea tuturor celor ce s'au îngropat de multă vreme în cele patru

scânduri, dar cari prin felul cum și-au dus viața prin faptele lor săvârșite, au ținut România în picioare.

Eminescu a avut într-o mână cartea trecutului și în altă mână cartea prezentului.

Citindu-le pe amândouă, a găsit că în cartea trecutului faptele sunt mai de preț și pentru acest motiv binecuvântat s'a închinat ei ca unei Evanghelii a luminei. În sufletul său, candela trecutului nu a fost stânsă, ci pururea a ars.

Un om care își leagă sufletul de trecut, nu poate să incline către nimicire. Căci trecutul este pământul în care stau înfipte rădăcinile prezentului și din care crește trunchiul împreună cu ramurile viitorului unei națiuni.

Și în afară de aceste, Eminescu în avântul său către viață a dorit din tainele sufletului: Unirea tuturor românilor.

Un suflet care ar fi fost cu totul înfrânt de împrejurări, un suflet în doliu, un suflet care ar căuta declinul vieții, un suflet care și-ar găsi mulțumirea numai în clipa despărțirii sufletului de corp, prin moarte, acel om nu poate să ceară și altora viața.

Eminescu în optimismul său activ a cerut din răspuneri ca viața nației românești să crească în largul hotarelor mari firești etnice. Poesia lui „La arme Români” cuprinde

Vânzare în prețuri reduse în Drogheria E. Lazar și Co.
 din medicamente, specialități, articole de toaletă, etc., care sunt de prezent în magazin. Vânzările se fac pentru organizarea afacerii de nou sub prețurile de zi

Cercetați DROGHERIA „SARPELE“.

Societate de Credit și Economie din Ineu și Jur.

Convocare
 la adunarea generală a „Societății de Credit și Economie din Ineu și Jur“ ce se va ține la **27 Iulie 1924 la orele 4 p. m.** în localul sindicatului Crișul-Alb Superior.

Obiecte:
 1. Aprobarea socotelor finale.
 2. Absolvirea lichidatorilor.
 3. Aducere de hotărâre despre acțiunile neridicate.
 4. Încredințarea persoanei care va păstra actele.

Lichidatorii.

Cilindre de auto
 primește spre așchiere, magnesie spre reparat, și lipirea cu autogen, le execută **cu cele mai ieftine prețuri Garajul: LAMMERT și COMP.**
 Calea Andrei Șaguna 40-42 (Fostă Str. Varjassy Lejos).

Publicațiune.
 La notariatul cercual Chisindia (plasa Șebis) se caută spre aplicare un subnotar sau practicant de notar cu salariu stabilit în normele de salarizare, venite laterale, precum locuință, încălzit și luminat.
 Tot la acest notariat se caută și un scriitor vărsat în agendele notariale cu un salariu lunar de 1800.— Lei și venite laterale.
 Posturile se pot ocupa imediat.
 Chisindia, la 4 Iulie 1924.

Notar cercual.

De vânzare.
 În Ineu (Județul Arad) se află de vânzare o **casă** cu locuință de 3 camere și dependințe, cu o **prăvălie** de 30 ani, cu **cărciumă** și cu toate aranjamentele. Pentru detalii a-se adresa la **Dr. Kollin Iacob**, avocat din Ineu (jud. Arad).

O cassă de fier
 (wertheimiană)
 ori alt sistem, folosită, **cautăm** spre imediată cumpărare. — Administrația „Tribuna Nouă“ Arad.

Singurul cotidian românesc în vestul țării „TRIBUNA NOUA“ — aduce cele mai prospere știri din țară și din lumea întreagă.

Cuciuc (gumă) vechiu dela automobile, pentru vulcanizat sau pentru pregătirea de opineți vîndem în mare și în mic. Tot la noi se află și opiaci gata de gumă (cauciuc) în magazin.

Kirschner și Majorovits, Arad, Bulev. Regele Ferdinand 10.

Primăria Orașului Arad.
 No. 20724, 1924.
Publicațiune.
 În conformitate cu dispozițiile cuprinse în Art. 32 al regulamentului privitor la constatarea naționalității române se aduce la cunoștință generală, că listele pregătitoare din ziua de 20 Iulie 1924, pe timp de 30 zile, sunt puse la Primăria orașului spre vedere publică, și că în termenul de mai sus, orice persoană sau autoritate publică, va putea cere noi înscrieri, ștergeri, sau rectificări în aceste liste, înaintându-ne în scris eventualele reclamațiuni.
 Arad, la 15 Iulie 1924.

Primar: Dr. I. ROBU.

Cordatic
 cel mai distins Autopneu!
 Deposit la:
 Intreprind. de Automobile și Comert cu masini
 Arad, str. Vasile Alexandri 6

Palais de Danse
 aranjează în localul fostului BAR dela CHIOSC, în fiecare seară

PROGRAM SENZAȚIONAL!!
 Parchetul stă la dispoziția familiilor distinselor pentru a dansa !!
 Mâncări calde și reci cu
 prețurile regulate de restaurant !!

După teatru: cină, jur. Benturi de bar, specialități de înghețată, lichouri, răcoritoare, șampanie, cu paharul, cu prețuri neobicituit de ieftine.

Deschis până dimineața la ora 3!!
Frații Karacsonyi, proprietari.

din Germania; spre a nu se periclită conferința, aceasta chestiune nu se va pune, ci va fi rezervată pentru altădată. Se știe că Franța n'ar consimți, în raptul capului, la evacuare, fără să aibă în schimb o garanție tot așa de puternică. Aceasta garanție cine va putea-o găsi?
 Cu aceste precauțiuni se speră că la Londra se va ajunge la un acord. Dela sine se înțelege, că aplicarea cinstită a planului ieșit dintr'un asemenea acord, va aduce după el, în mod mecanic, atunci când garanția va fi însăși aplicarea acordului, evacuarea de către Franța a teritoriilor ocupate și prin urmare, restabilirea reală a pacii în Europa.

Artistice - Culturale

Ateneul Popular-Tătarași la Arad
 În fruntea excursioniștilor Ateneului Popular-Tătarași, cari vor veni la Arad în 22 Iulie a. c., se află d-nii prof. I. Simionescu, Mihail Sadoveanu, prof. G. Tască, C. N. Ifrim etc.

Chestluna Teatrului de vest
 La Ministerul Artelor din București au loc — după cum se anunță, — dese consfățuirii în vederea organizării teatrului de Vest a cărui direcție n'a fost dată încă nimănui.

Sunt multe oferte, asupra cărora dl. ministru M. Lăpedatu va avea să hotărască.

O piesă a priintesei Bibescu — în America
 De curând priintesa Bibescu a scris o piesă de teatru: „Lebădă pictată“. Această piesă se va reprezenta mai întâi la Cincinnati (America), iar în cazul dacă va avea succes se va reprezenta și la New-York.

Un monument lui B. Smetana
 Orașul cehoslovac Litomyel, locul de naștere al uriașului compozitor ceh Bedrich Smetana, va ridica un superb monument acestei mândrii a muzicii cehe.

Monumentul va fi opera celui mai mare sculptor ceh contemporan: *Stursa*.

D-na Elvira Popescu va crea în viitoarea stagiune opiesă la Teatrul „Renaissance“ din Paris.

Panaît Istrati, autorul volumului „Kyra Kyralina“, s'a căsătorit, după cum anunță ziarul parizian „Comœdia“, cu d-ra Ana Munsch.

Tot din ziarul „Comœdia“ aflăm că în toamna va apărea un nou roman al lui Panaît Istrati, intitulat: „Cosma“.

Noua universitate din Sofia
 Zilele trecute a fost pusă în prezența Regelui piața fundamentală a viitoarei universități bulgare din Sofia.

Timbre poștale cu efigia lui Ronsard
 Pierre Robert, sub-secretar de stat la P. T. T. a depeș zilele trecute la biroul Camerei franceze proiectul de lege relativ la emisiunea unui timbru postal special, cu efigia celui al IV centenar dela nașterea poetului Ronsard. Nota figurina va avea efigia lui Ronsard; nu va cuprinde decât valoarea de o fr. 75 și va fi pusă în vânzare dela 1 Septembrie până la 31 Oct. a. c.

și anume, lipsa de concurs a-celor interesați. Conducătorii lucrărilor observând acest fapt și caută o întrebuintăre o timp cât mai ordonată și lucrează în primul rând la creerea vetrelor pentru viitoarele această direcție, echipele de lucrători: la tot începutul — întâmpină greutăți cauza lipsei de personal calculator și a șinilor topografice necesare creerii unor perfect sistematizate.

Pentru a ne da seama cât timp neocomproprării unui lot de pământ pe care ajunge în posesia țaranului, amintim pe cului cititor că atingerea acestui scop seamnă trecerea lui prin următoarele faze: 1) măsurătoarea pe teren a moșilor plate; 2) calculul punctelor ridicate, terenului; 3) verificarea calculilor; 4) diul de parcelare; 5) executarea calculilor parcelare și în cele din urmă, 6) aplic pe teren a parcelării. Am însărtat toate aceste faze, pentru a se vedea că lucrările tate de un atare Inspectorat, trebuind foarte făcute la milimetru, cer timp.

Atte neajunsuri. Se impune o mai deosebită acestui Inspectorat.
 Din informațiuni însă, știm că Inspectoratul local nu are un buget al lui, înseamnă că personalul de execuție — ar putea să se recruteze din oamenii din tea locului — nu poate să fie angajat, cit.

Ori Ministerul de Domenii când a acest Inspectorat, trebuia să aibă în acest lucru, mai ales că județul nostru, printre cele din urmă cu executarea lor de expropriere.

Și apoi, să nu mire pe nimeni, spunem că expropriere în mare, seamnă decât un început al acestei lucrări.

Desăvârșirea ei, este specialitatea spectoratului Cadastral și pentru acestei expropriere la bun sfârșit — mai repede posibil — Inspectoratul merită o atenție deosebită din partea usterului de resort, atenție pe care convinsi că i-o va da în cel mai apropiat timp.

ANCHETELE NOASTRE

Activitatea Inspectoratului Cadastral din localitate

Rolul Inspectoratului Cadastral. — Ce s'a lucrat până în prezent. — Mersul lucrărilor întâmpină greutăți. — Alte neajunsuri. — Se impune o atenție mai deosebită acestui Inspectorat

Existând în orașul nostru, un Inspectorat Cadastral, despre a cărui menire voi vorbi mai jos, am cautat să dau cititorilor noștri câteva relații foarte prețioase cu atât mai mult, cu cât despre existența acestui nou Inspectorat știm foarte puțin.

Rolul Inspectoratului Cadastral
 Odată cu punerea în aplicare a legii de expropriere, Ministerul de Domenii a cautat ca această lege să fie aplicată metodic, măsurându-se în limitele posibilității neîntelegerile între cei expropriați și cei impropriații. Pentru înlăturarea acestor neîntelegeri, numitul Minister a înființat — pe regiuni — așa zisele Inspectorate Cadastrale.

Conform acestei decizii, în primele zile ale lunii Aprilie a. c. a luat ființă în orașul Arad un atare Inspectorat, care a fost instalat — în mod provizoriu în Palatul Domniei din localitate.

Conducerea acestui Inspectorat a fost încredințată d-lui inginer topometru Egon Nasta, secundat fiind de către dl D. N. Ionescu, șeful biroului de parcelări și verificări, ambii fiind detașați — în acest scop — dela București.

Rolul Inspectoratului Cadastral local este acela de a măsura, ridica planuri, parcela, atât moșiiile expropriate cât și locurile destinate viitoarelor sate din cuprinsul celor trei județe: Arad, Timiș și Caraș-Severin.

Controlarea acestor lucrări a fost încredințată d-lui Vasile Mărculescu, inspector general cu reședința în Craiova.

Ce s'a lucrat până în prezent
 Până în prezent au lucrat și lucrează încă pe teren 12 echipe de ingineri topometri, care au în curs de măsurătoare — și terminate o mare parte — moșiiile a peste 20 de comune din cuprinsul celor trei județe, majoritatea centelor lucrând în județul nostru. Lucrările moșilor măsurate și în curs de măsurare au o suprafață de circa 22.000 Ha, ceea ce dau 41.000 jugere cadastrale. Atât măsurătoarea, cât și calcularea ei se face după cele mai noi metode, metoda techeometrică cu coordonate.

Întrebuințarea acestei metode, deși cere un timp mai lung, însă avantajele sunt indiscutabile, când este vorba de precizia măsurătoare — mai ales astăzi — când pământul pe metrul pătrat se plătește în sute de lei.

Campania acestor vaste lucrări desi era proiectată odată cu înființarea Inspectoratului, totuși ea a început pe sfârșitul lunii Aprilie, din cauza cunoscutelor inundații de asta primavara.

Mersul lucrărilor întâmpină greutăți
 O altă cauza în executarea cât mai rapidă a acestor lucrări se pare ca este alta

tot viforul de răzbanare față de acei cari țineau atâția frați de-ai noștri în jugul robiei. El intrupează în haina acestei poezii graitoare toată suferința unui neam și tot gândul de libertate.

El deschide ochii orbilor ca să vadă, el desfundă urechile surzilor ca să audă, căci în versul cântecului sau trăiește tunetul de trezire a conștiinței românești, a tuturor Românilor.

Și-a încordat lira și a cântat suferința unui neam întreg.

Și nu i-a cântat cântecul de îngropăciune, ci cântecul de așteptata învierea vecinică.

Și după cum Românii nu și-au văzut idealul împlinit în mormântul tranșelor de la Mărășești, ci în Incoronarea Regelui la Alba-Iulia, tot așa Eminescu nu și-a văzut rostul vieții în apa lacrimilor, ci în surăsul eternei munci, singura înnoitoare de puteri și creatoare de virtuți.

Un suflet abătut, un suflet nepuințios, care stă învesmântat în haina ce i-o croște distrugerea, nu poate să se injuge la jugul vieții.

Eminescu s'a injugat la jugul vieții, a tras din răspuneri la jug împrăștiind taina cea mare a rodirii cuvintelor roștite într-o

forma cum altul n'a mai vorbit-o până la dânsul.

Eminescu a trăit în vraja optimismului, a fost optimist, căci în încercata sa viață de marfir fiu al mizeriei, a strigat în versuri, unui neam întreg să munească pentru un mai bun viitor apropiat, în scopul ca să se ridice pe culmile glorioase în lumina popoarelor și la această ridicare el și-a săngerat trupul și sufletul.

Eminescu a spus totdeauna: Înainte, niciodată n'a strigat să ne întorcem înapoi.

Și dacă a avut un singur dor ca să fie înmormântat la marginea mării, acest strigăt nu i-a fost decât testamentul, pe care ori și cine e liber să-l facă.

Eminescu nu a avut bani ca să-i dăruiească după moarte instituțiilor de binefacere.

El ne a lăsat însă comoara poezii lui neperitoare.

Și-acolo pus în cele patru scânduri, a știut că lira îi va muți.

„SĂLBATEC“ PROGRAM NOU

Se produc: Severa Orest renumită dansatoară clasică, Profesor Layardi magician vestit, dansatoarele Kovács Boske și Kovary Lilly și parecnea Iankov. Jazz-Band. :: Musică de țigani. Dans de parchet. Deschis până la ora 3 dimineața.

Orchestra sezoane culturale in sala Palatului Cultural.
După ultimele informații, eschiziunea acestor vizitatori s'a stabilit în modal următor: Internatul Diecezan 110, Caminul Studentilor 100, Cazarma cetare 100, Școala normală de fete 45, Școala de Arte și Meserii 65, Seminarul 30, Internatul școlii de comerț 25, hotel 10. În numărul nostru de mâine, vom veni și cu alte relatări. Rep.

Universitatea populară de la Valeni de Munte a fost deschisă în prezența Regelui

Alături s'au deschis cursurile Universității populare, de sub conducerea d-lui Iorga. Ca și în toți anii, a asistat un public foarte numeros: foarte mulți intelectuali din ținuturile alipite, printre cari se observă și mulți minoritari, cari au venit la cursurile de limba română. Din Capitală au luat parte d. M. S. Regele, ministru Lăpedatu, profesorii universitari G. Tașcă și Gusti, Cihodoriu, fost ministru, deputații D. R. Ioanșescu și Toni; din Ploesti d-nii, Munteanu-Râmnic, C. Tatard, cit. avocatul Bărbulescu etc.
La această solemnitate a luat parte și d. M. S. Regele.
Dela Ploesti M. Sa a venit la Valeni, însoțit de d. Spirea Sorescu, prefectul județului și căp. Niță Marin, comandantul companiei de jandarmi.

Noul director al Teatrului Național: Corneliu Moldovanu

Noul director al Teatrului Național din București, poetul și prozatorul Corneliu Moldovanu s'a născut la 15 August 1883, la Bărlad. Absolvent al Facultății de literatură în 1899 sub auspiciile regretatului Al. Antemireanu, la „Epoca Literară” și „Floarea Albastră”. Colaborează la „Revista Modernă”, „Pagini Alese”, „Arta și Literatura Română”, „Noua Revista Română”, „Sămănătorul”, „Convorbiri Literare” și în „Convorbiri Critice” fiind unul din întemeriții, și unde își tipărește cele mai bune pagini ce scrise până atunci.

Între 1900 și 1915 numele lui Corneliu Moldovanu e întâlnit aproape în toate revistele numite mai sus, în plus „Falanga”, „Jura Nouă”, „Flacăra” etc. precum și în suplimentele literare ale ziarelor ce apăreau. Desăsoară în același timp o activitate deosebită aici peste munți, publicând foiletoanele „Românul” proză și versuri la „Luca-Iarului” și „Cosineana”, iar la parte la sezoanelle organizate în fostele teritorii subjugate și colaborează foarte desori la calendarele, albumurile și manifestațiile culturale închinată idealului românesc. În anii 1912 și 1913 semnează cronică dramatică la ziarul „Universul”, iar în 1914, la izbucnirea războiului european, intră în presa, închinându-și suletul cauzei naționale. Astfel colaborează la „Epoca” lui Nicolae Filipescu și la „Naționalul” d-lui Toma Stelian, iar după intrarea României în război, în anii crânceni ai refugiumului în Moldova, este printre întemeriții ziariului „România”, organul Marelui Cartier General, închinându-și tot suletul celor două strălucite așteptate: a steagului și a demnitatei frației.

INFORMAȚIUNI

O măsură laudabilă

Suntem informați, că Subprefectura locală a impus localităților de petreceri din stațiunea Moneasa următoarele decizii:
Consumatorul care va voi să petreacă într'un local din numita stațiune, după orele 12 noaptea, va plăti în afară de taxele prezente în lege taxa de 50 lei până la ora 2 și de o 100 lei până la 6 dimineață.
Sumele incasate pe această cale se vor trece în chitanțiere separate, fiind destinate mării fundului pentru construcțiuni colorate în cuprinsul județului. O atare decizie, nu poate face decât cinsti autorității ei și nu ne îndoiem că va găsi imitatorii pe alte meleaguri.

Director Regional Octavian Pop s'a înapoiat din concediu

Di inginer Octavian Pop director regional CFR, — care dupăcum se știe și-a petrecut concediul de 30 de zile la stațiunea lineară Buzias, — s'a înapoiat azi în localitate, reluându-și activitatea în conducerea direcțiunii Regionale locale. Cu această dată încează imputernicirea d-lui inginer Emil Popina subdirector regional, care a girat în lipsa d-lui inginer Octavian Pop, funcțiunea de director regional, și care după ce suntem informați va pleca și dsa în concediu.

Printul nostru moștenitor la d. Doumerge

Președintele republicii franceze, dnul Doumerge a dat ieri un banchet în onoarea A. S. R. prințul moștenitor Carol. Intre alții au luat parte la banchet și dd. Antonescu, ministrul forții la Paris și generalul Pelle.

Concesionarea Teatrului din localitate

*Concesionarea Teatrului din localitate a fost dată d-lui Fekete Mihai, fostul director al Teatrului din Timișoara. Concesionarea s'a făcut pe timp de un an cu următoarele rezerve:
Trupa d-lui Fekete va trebui să fie compusă numai din artiști de supușenie românească, având dreptul de o stațiune de șase luni în Arad, trei în Timișoara și una în Lugoj, deci un total de zece luni.
Suntem informați că stațiunea va fi deschisă începând cu Lugojul, Aradul și Timișoara. Alte relatări vom da cititorilor în numărul nostru de mâine.*

Excursiune

Sâmbătă dimineața va pleca în excursiune la Găina un grup de funcționari și funcționare e. f. r., pentru a lua parte la târgul de fete din acest an. Excursiunii se vor înapoia în Arad în ziua de 21 Iulie.

Rectificare

În privința articolului apărut ieri în ziarul nostru la „Loc liber” autorul aceluia articol fiind informat fendentios despre cele apărute în Erdelyi Hirlap declară că nu are nimic contra ziarului în chestiune.

Omucidere

În noaptea zilei de 16 Iulie tânărul Damian Aron din Curchi, a ucis cu o secură pe tânărul Andrei Nicoră din aceeași comună. Parchetul localnic a dispus autopsia cadavrelui și cercetarea cazului, arstând pe criminal.

O intreviure Brătianu Masaryk?

Praga, 16. — *Președintele Masaryk va pleca Joi la Karlsbad unde va sta zece zile. Un număr de personalități politice vor veni în același timp la Karlsbad, ca d. Svehla, ministru de interne, d. Malypetr, președintele consiliului, d. Urdzal, ministru de război și d. Brătianu, președintele consiliului român.*

Urmasul episcopului Netzhammer

La București circula șovtul, că în locul P. S. Sale episcopului Netzhammer va veni să pastorească pe rom. catolicii din capitală P. S. Sa episcopul Sarbon.

Nouie sate pentru Moji.

În județul Satu-mare sunt disponibile aproximativ 20 mii jugăre situate pe frontiera cu Ungaria. Aci guvernul a hotărât să colonizeze în primul rând pe Mojii din județul Turda Arieș. În acest scop d. inspector general V. Brâncoveanu a fost trimis în acele părți să facă dispozitivul de colonizare. Dsa a stabilit că e nevoie a se înființa 15 sate noi.
Aceste sate se vor aranja în jurul fostelor ferme și conace ale grofilor și baronilor expropriați în întregime.
Până acum au fost aduși 200 coloniști și așezați la graniță în noile sate, create, deocamdata, 5 în regiunea Careii-Mari.
Acestor coloniști li se vor înlesni material de construcție pentru gospodării.
Fiecare dintre coloniști vor primi dela 10—16 jugăre arătură, o jum. jugăr loc de casă și până la 2 jugăre izlaz. Parcelarea acestor loturi a și început.

Formarea unui comitet pentru buna reușită a festivităților din 22 Iulie

Pentru buna reușită a serbarilor din 22 Iulie, când vor sosi în orașul nostru 500 membrii ai Ateneului Popular-Tătărași, s'a format un comitet compus din următoarele persoane: dl C. Popa, consilier cultural; dl Lazar Nichi, directorul palatului Cultural; dl Ștefan Ciuceanu, directorul școlii normale de băieți; dl dr. Victor Babescu, directorul școlii medii; dl Major Păunescu, din partea armatei; dl Andreescu, directorul Prefecturii de Poliție și dl Sracu, din partea Cămerei de Comerț.

Ciuma ia proporții în Grecia

Am anunțat că acum câteva zile au fost la Patras 36 cazuri de ciumă, cu 7 cazuri mortale. Forma în care a apărut această grozavă epidemie e foarte gravă. Astăzi guvernul a fost instințat că în Grecia s'au ivit noi cazuri. Astfel la Salonic s'au ivit 2 cazuri dintre care unul mortal, la Cavala s'au ivit 3 cazuri dintre care 2 mortale și la Pireu un caz. Izbucnirea acestui flagel în mai multe părți denotă că această epidemie a luat proporții. Direcția generală sanitară, față de această stare de lucruri, a făcut atente serviciile sanitare din porturile noastre asupra măsurilor sanitare de rigoare.

Sosirea profesorilor vienezi în țară

Astăzi cu vaporul „Xelios”, austriac au sosit în portul Râmnic, 36 profesori și profesoare, membri ai societății geografice din Viena, sub conducerea d-lui Eugen Oberhumer, profesor universitar și a d-lui Franz Heiderich, rectorul universității de studii economice mondiale. Profesorii vienezi fac în țara noastră o excursiune științifică. Dela București au venit în întâmpinarea oaspeților, d-nii prof. universitar Tzigara Samurcaș și Simeon Mehedini din partea soc. geografice române, d. Popovici Hăgeș, directorul institutului geologic, d-nii Protopopescu și Ioanșiu geologi și Florinescu, conferințiar la universitatea din Cluj. În portul Râmnic au mai aflau d-nii: Paul Rădulescu, prefectul județului, N. Bălănescu vice-președintele Camerii, Stelian Păunescu, membrii corpului didactic, autorități polițienești și căpitanul portului d. Lascar. D. prefect Paul Rădulescu a urat oaspeților „bun venit”. S'au făcut apoi prezentările, după care d. Tzigara Samurcaș a salutată oaspeții în numele societății geografice în limba germană. D. Bălănescu vorbind în franceză, asigură pe oaspeți că-i primește cu cordialitate caracteristică românilui. D. prof. E. Oberhumer a răspuns, mulțumind pentru primirea ce li se face, spunând că vine în țara noastră pentru a face o excursiune de studii geografice și are credință că, colegii români li vor secunda în cercetările ce vor face.

Circulară către proprietarii de cazane

Se aduce la cunoștința dlor industrișii și proprietari de cazane din jud. Arad și Hunedoara, că prin noua organizație, verificările hidraulice se fac de aici înainte de către Ministerul Muncii și Asigurării Sociale prin Regiunea de cazane din Timișoara. Toate cererile de aceasta natură se vor înainta pe viitor, acestui serviciu.

Regiunea III. Cazane Timișoara.

Cinematograf

(x) Cinematograful „Apollo” mai rulează încă Vineri și Sâmbătă filmul lui „Fatty Arbucle” pentruca Duminecă să ruleze un film nou. Va fi „Jertfa dragostei”, o dramă, sentimentală, în 6 acte, cu subiect luat din viața socială modernă. Pe lângă aranjamentul tehnic de neîntrecut de frumos, filmul mai atrage mai ale atențiunea femeilor prin superbele toalete în cari joacă artistele.

În piesă joacă în roluri principale actorii Lucy Dorain și Alfons Frylands, iar alături multe alte forțe mondial recunoscute. Filmul acesta deosebit de interesant va rămâne și pentru Luni și Marți în program.

(x) Uranla se produce Sâmbătă și Duminecă tot cu filmul „Marco-Atletul”.

Drepturile ofițerilor aeronautici

Cu începere dela 1 Aprilie 1924 ofițerilor aflați în aeronautică — proveniți prin mutarea din celelalte arme — li-se acordă următoarele drepturi. Timpul servit de ofițer în unitățile aeronautice — se va considera ca stagiu în arma de origine — bucurându-se de toate drepturile de veciime, stagiu și înaintare. Sublocotenentii și locotenentii cărora le vine rândul la înaintare, dar n'au făcut școala specială a armei lor de origine vor fi înaintați după absolvirea școlii speciale a aeronauticii. Căpitani cari doresc a înainta la gradul de maior vor trece examenale prevăzute de legea de înaintare în aeronautică și vor fi înaintați în această armă fără a mai putea reveni în arma de origine.

Circulară către proprietarii de cazane

Se aduce la cunoștința dlor industrișii și proprietari de cazane din jud. Arad și Hunedoara, că prin noua organizație, verificările hidraulice se fac de aici înainte de către Ministerul Muncii și Asigurării Sociale prin Regiunea de cazane din Timișoara. Toate cererile de aceasta natură se vor înainta pe viitor, acestui serviciu.

Regiunea III. Cazane Timișoara.

Cinematograf

(x) Cinematograful „Apollo” mai rulează încă Vineri și Sâmbătă filmul lui „Fatty Arbucle” pentruca Duminecă să ruleze un film nou. Va fi „Jertfa dragostei”, o dramă, sentimentală, în 6 acte, cu subiect luat din viața socială modernă. Pe lângă aranjamentul tehnic de neîntrecut de frumos, filmul mai atrage mai ale atențiunea femeilor prin superbele toalete în cari joacă artistele.

În piesă joacă în roluri principale actorii Lucy Dorain și Alfons Frylands, iar alături multe alte forțe mondial recunoscute. Filmul acesta deosebit de interesant va rămâne și pentru Luni și Marți în program.

(x) Uranla se produce Sâmbătă și Duminecă tot cu filmul „Marco-Atletul”.

ULTIMA ORĂ

Serviciul telegrafic special al ziarului „Tribuna Nouă”
Ziua de 17 Iulie.

Londra, 16. (Rador). — *Macdonald a invitat ieri la un banchet pe delegații statelor aliate care au sosit la Londra.*

O declarație a d-lui Macdonald

Londra, 16. — Macdonald vorbind în Camera Comunelor relativ la conferința din Londra, a declarat că planul experților nu este împotriva tratatului din Versailles, numai în unul sau două puncte planul impune Germaniei obligațiuni neprevăzute în tratat. O pace reală nu poate exista fără unirea Franței cu Anglia. Franța din cauza circumstanțelor a ajuns să considere tratatul acesta ca pivotul legii, ideea de a se schimba stipulațiunile prevăzute în tratat provoacă temeri. Noi datoram Franței siguranța prevăzută prin tratat. Franța însă nu trebuie să intensifice stipulațiunile legale ale tratatului.

America la conferință

New-York. — Secretarul de stat, Hughes înainte de a se îmbarca pentru Europa a declarat că nu se duce la Berlin, ci la Londra; călătoria sa nu va avea un caracter oficial, deaceia nu va participa la conferința interaliată, ci va sta într'un contact permanent cu ambasadorul Statelor-Unite; el a mai afirmat că ambasadorul Houghton, care a plecat la Londra va participa la conferință cel puțin ca observator.

Conferința dela Londra Primele lucrări

Leafield, 16. — *Primul ministru, mai mulți membri ai ministerului și ai corpului diplomatic se aflau astăzi seară la gară spre a saluta pe primii miniștri francez și belgian, când au sosit cu delegațiunile lor respective. Delegații italieni au sosit individual în cursul zilei.*

Conferința se deschide mâine dimineață la ora 11, în cabinetul particular al ministrului la Foreign Office. Macdonald va deschide lucrările printr'o cuvântare scurtă de bun venit către delegați.

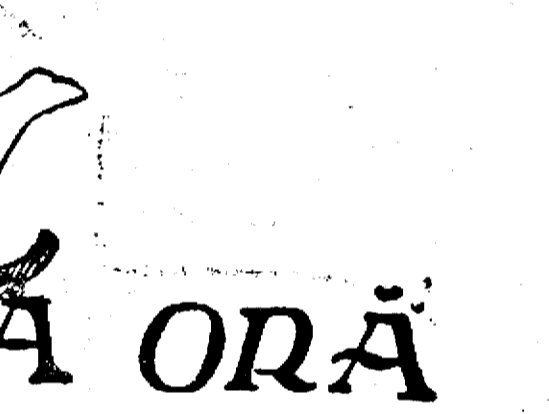
După aceasta, conferința va proceda la alegerea președintelui; se crede că se vor discuta apoi amănunțele în privința secretariatului conferinței și al publicității.

După ce aceste chestiuni vor fi regulate, vor fi discutate lucrările conferinței ceea ce va ocupa probabil restul primei ședințe.

Primirea delegațiilor

Londra, 16. — Delegații țarilor reprezentate la conferința din Londra au sosit în cursul zilei de Marți. D. Macdonald a primit pe d. Herriot personal la gara Victoria în prezența reprezentanților presei, cărora d. Herriot le-a spus: „Salutul meu către poporul britanic nu e numai animat de amiciție sinceră și de admirație, dar sper ferm că conferința va fi încoronată de succes.

Șeful delegației italiene, ministrul de finanțe de Ștefani, a declarat ziariștilor că are deplină încredere în rezultatul conferinței. Italia, credincioasă principiilor politice sale, va căuta să colaboreze la refacerea Europei pe o bază economică și să înlăture divergențele politice cari mai despart încă azi popoarele.

Cetiți și răspândeți Tribuna Nouă

... ..

CRONICA ȘCOLARĂ

Asociația învățătorilor din jud. Arad

Arad 17 Iulie.

Dnii prezidenți ai desp. Chișineu, Pecica, Radna, Sebiș și Halmagiu sunt rugați a prezenta de urgență procesele verbale ale conf. de primăvară. Apropiindu-se timpul tinerii ad. gen. raportul biroului va trebui se cuprindă date exacte despre munca despărțimintelor.

Dnii colegii învățători sunt rugați a solvi cât mai grabnic 1 procent din lea de bază fondului cultural „G. Lazăr“. (Casa învățătorilor, Cluj). Asemenea și taxele către Asociațiune. În caz contrar, toate sumele vor fi încasate pe calea percepțorilor.

„Banca învățătorilor“ din Cluj intrând în legătură cu cele mai serioase și solide bănci de asigurare, frații colegi sunt rugați a face asigurări de tot soiul pe calea acestui institut care prin conducătorii săi va ști să prezinte cele mai avantajoase condițiuni. Apoi, acei colegi cari doresc să se ajute cu împrumuturi efine, sunt rugați a

se adresa cu încredere susnumitei bănci, contribuind și ast mod la întărirea ei. Datorința noastră e de a sprigini orice întreprindere tăsnită din însuflețire dascălească.

Colegul Petru Zoțiu inv. dir. Arad a edat o frumoasă carte cu titlul „Spiritul lumii“.

Fiind rodul unei munci dascălești idealismul tinăr băjbăe cu putere mângăitoare din fiecare șir, revărsând asupra celor înfrății cu munca, nădejdi de bine și înălțare. Colegii și prietini autorului vor gusta dintr'ansa apa vie a înălțării sufletești și a sbuciumului în urmărirea îndreptării neamului românesc. Autorul donând o parte din prețul ei pentru „Casa învățătorilor“ din Arad, frații învățători săvârșesc în toate privințele o faptă demnă de toată considerația, abținându-o și împrăștiându-o printre prietini și cunoscuți.

Cristea. pres.

CRONICA SPORTIVA.

Cerem sancțiuni severe!!

Nu de mult am condamnat atitudinea dușmănoasă a presei minoritare din Arad față de clubul nostru român „Gloria-CFR“. Am cugetat atunci, că vom pune punct la urma acestei chestiuni, — zicând că totul a fost un joc neserios și lipsit de bun simț sportiv, dar acum vedem că chestia nu s'a terminat, căci în zilele din urmă am fost provocați din nou!

Anume, o gazetă minoritară din loc, în rubrica ei sportivă, zice că clubul nostru este... „echipa lui Husztig“... iar textul adăugat e deadreptul revoltător! Ne miră foarte mult faptul, că direcția ziarului, nepunând frână acestor reporteri sportivi, aprobă această eșire fațășă contra societăților române! Sau poate așa vor ei să faciliteze apropierea dintre noi și ei?? Dacă au hotărât, că nu o să mai scrie despre noi, — apoi să se ție de făgăduială și să tacă, — dar să nu provoace!! Faptul în sine, este cu atât mai grav, cu cât acest caz nu e cel dintâiu, ci face parte dintr'o sistematică campanie răuvoitoare, începută de-atâta timp, și care nu mai vrea să se sfârșească!

Ei bine, noi ne-am săturat deja... Și acum cerem urgent dela forurile noastre competente cele mai severe sancțiuni!! Noi nu mai pntem suferi ca în țara noastră să fim huițuiți de niște streini! Cenzura locală ar avea aici cuvânt, căci sfidarea lor merge prea departe! Cunoaștem perfect de bine pe acești „iubitori concetățeni“, căci îi urmărim de mult! În caz de nevoie, vom servi chiar și cu date personale! Deocamdată însă nu ne vom ocupa prea mult de prea neînsemnata lor persoană, — ci așteptăm cu biruință, ca cei în drept să ia măsuri demne, păstrându-ne intactă autoritatea ce ni-se impune! Sperăm că n'am vorbit degeaba!!... E. Ș.

Convocare

Clubul român „Gloria-CFR“ invită pe toți membri ai comitetului, ca necondiționat să ia parte la ședința ce se va ține Sâmbăta viitoare (26 Iulie) la ora 6 d. m. pe arena clubului. Se vor lua măsuri în această ședință contra campaniei tendențioase a ziarelor minoritare!

Economice.

Dela Comisia de motocultură

Eri dimineață s'a întrunit la ministerul de agricultură — comisiunea de motocultură sub președinția d-lui I. G. Ionescu-Sișești directorul general al îndrumărilor agricole.

S'a luat hotărârea ca, pentru permisele de export, la cei cari au importat aparate cu beneficiile legii pentru motocultură, prețul să fie socotit după bursa Brăilei (prețului intern).

La băi

„Monitorul Oficial“ No. 152, apărut eri, publică prețurile maxime fixate de Ministerul Industriei și Comerțului, la hotelurile, hanurile și locuințele ce se închiriază în timpul sezonului, transporturi, restauranțele și ospetările din stațiunile balneare și climatice Poiana-Țapului, Buznești, Slănic (Moldova), Brezele, Băile Herculanei Pucioasa și Amara.

Aplicarea legii minelor și a comercializării

Am arătat în numerile anterioare lucrările pregătitoare făcute de ministerul de industrie și comerț pentru punerea în aplicare a dispozițiilor din legea minelor și a comercializării.

În aceeași ordine de preocupări ministerul de industrie a dispus convocarea în cursul acestei luni a consiliului superior al minelor și a consiliului superior de control și îndrumare prevăzută în legea comercializării, spre a se constitui în forma lor definitivă de funcționare.

Imediat după constituire, consiliul superior al minelor va lucra la rezolvirea cererilor de explorare și concesione, repartizând terenurile după măsurătoarea și clasificarea perimetrilor, prezentate de institutul geologic, care a și început primele operațiuni în această direcție.

Tot așa de repede vor decurge și lucrările în vederea comercializării. Ministerul de industrie va cere deschiderea unui credit extraordinar, care va servi la înființarea oficiului de comercializare, de care am mai vorbit.

Dela Consiliul tehnic superior

În ședința sa de Marți consiliul tehnic superior s'a ocupat cu următoarele chestiuni:

— Actele privitoare la introducerea luminei electrice în comuna Tinca, județul Bihor.

— Anteproiectul pentru construcția șoselei naționale Valea-Vipeului—Sighetul Marmației prin Bacicoiu Mare, județul Maramureș, în valoare de lei 58.000.000.

— Proiectul pentru construcția și pavarea bulevardelor „Regele Ferdinand“ și „G. V. Stănescu“ din noul cartier al orașului Buzău „Regele Ferdinand“ în valoare de lei 910.000.

— Proiectul pentru construcția și pavarea bulevardelor „Regina Maria“, „Take Ionescu“ și alea „Spiru Haret“ din noul cartier „Regele Ferdinand“ din Buzău în valoare de lei 920.000.

— Proiectul pentru construcția și pavarea bulevardelor „Kesarle Episcopului“, „N. Filipescu“ și „Dr. C. Angelescu“ din noul cartier al proprietăților „Regele Ferdinand“ din Buzău în valoare de lei 968.000.

— Încheierea comisiunii interimare a orașului Panciu privitoare la concesionarea d-lor L. Teodorescu și C. Toma de a ilumina cu electricitate acest oraș.

— Proiectul pentru construcția localului de primărie din comuna Oltenița, în valoare de lei 1.050.000.

— Construcția noii clădiri în curtea școlii Politehnice din București, în valoare de lei 4.000.000.

Consiliul economie superior ce se va ține Sâmbăta la ora 11 dim. va avea de hotărât asupra unor noi propuneri de export, cum și asupra cererilor petroliferilor de a se majora prețul intern al produselor petrolifere și de a se reduce taxele de export la aceleași produse.

Printre primele produse ce figurează pe lista nouilor propuneri de export sunt CAIL. Exportul traverselor se va hotărâ mai târziu, deoarece chestiunea este încă în studiu.

Producția zahărului în Cehoslovacia

Praga. — După „Narodni Listy“ cantitatea de zahăr disponibilă pentru export pe luna Iulie ar fi de 30.000 tone. Zahărul vândut va fi expediat în străinătate în cursul săptămânii viitoare. Producția din 1923 a fost superioară celei din 1922 cu 2 milioane jumătate quintale.

Băncile Ungare din Ardeal

Un ziar din Budapesta publică un articol tendențios cu titlul de mai sus. Vom rezuma totuși o parte din el spre a arăta cititorilor noștri păreriile acreditate în Ungaria.

Se arată întru început situația băncilor ungurești rămase în Ardeal. „Pe baza tratatului de pace aceste bănci, spune ziarul Budapestan, au dreptul să lucreze nesupărate timp de zece ani, adică până în 1928. După acest timp urmează să se naționalizeze.

Dar băncile ungare din Ardeal „Pesti Magyar Kereskedelmi Bank“ (cu sucursale la Brașov, Sibiu, Arad și Oradea-Mare). „Magyar Altalános Hitelbank“ (cu sucursala în principalele orașe); și altele, s'au dezvoltat în așa fel, încât au atras atenția băncilor românești cari ar vrea să le achiziționeze.

Astfel Banca de credit român din București, întâi, și acum Banca Ardeleană și Casa de economii din Cluj au început tratative cu Kereskedelmi Bank. Pe de altă parte „Banca ipotecară ardeleană“ arluia asupra-și sucursalele băncii „Magyar Altalános Hitelbank“ și astfel cu încetul toate băncile ungurești ar părași teritoriul Ardealului“.

„Dar totdeodată scrie ziarul — se agită ideea fondării unei bănci ungaro-române la București și Budapesta, spre a strânge legăturile economice între cele două țări vecine. Banca Românească ar intenționa să achiziționeze acțiunile noii bănci, care întrucât i se va da monopolul exportului în Ungaria, a lemnului, benzinei și petrolului românesc, va deveni o forță economică.

Dar băncile Românești nu pot accepta cu indiferență expansiunea „Băncii Românești“. Și alte bănci mari se cred îndreptățite să puie piciorul în piața budapestană și unele au și început demersuri în acest sens.

Astfel o bancă importantă, acum-părat o bancă mică din Viena, care apoi a cerut guvernului unguresc autorizația de-a deschide o sucursală la Budapesta.

Fără îndoială — conchide ziarul — guvernul ungar nu va respinge cererea băncii care se prezintă ca bancă austriacă și astfel capitalul românesc, îmbrăcat în haină „nemețască“ se va prezenta la Budapesta chiar mai înainte ca proiectele „Băncii Românești“ să se fi tradus în fapt“.

—00—

Devizele și valute

R a d o r. 17. Iulie.

Zürich: Deschiderea: Inchiderea
Berlin: 130.50 — 130.50
Amsterdam: 208. — — 208. —
New-York: 549. — — 550. —
Londra: 2401.50 — 2406. —
Paris: 2842.50 — 2830. —
Milano: 2367.50 — 2370. —
Praga: 1627.50 — 1627.50
Budapesta: 68. — — 6850. —
Belgrad: 665. — — 665. —
București: 250. — — 250. —
Varșovia: 108. — — 108. —
Viena: 7725. — — 7725. —

București închiderea: Paris 1170, Londra 975, Berlin —, Newyork 224. —, Milano —, Zurich 41, Viena 3150, — Praga 665, Budapesta —

Valute: Napoleon 825, leva 160, franc turcesc 115, font englez 975, franc francez 1210, franc elvețian 43. —, lira 10, drac 380, dinar 270, dolar 223. —, coroana austriacă 33. —, coroana maghiară 24. —, col 680, Marca polonă 43. —.

Dela Redacție

Dlul D. B. Chișineu. Redacția noastră a primit din partea dstră trei articole, actualmente nefiind în redacție, se vor publica imediat ce ni se vor înapoia.

Societatea Anonimă
RUDOLF MOSSE

de EDITURĂ, LIBRĂRIE și PUBLICITATE

Director: I. BRANIȘTEANU

București, Bulevardul Academiei 4, Telefon 64-41.

AGENȚIE DE PUBLICITATE

Primește orice anunțuri sau publicațiuni p. toate ziarele din țară și străinătate. Reprezentante proprii în toate orașele mai mari din Europa și America. Primește afișe și placarde pentru București și orașele principale din țară. Reclame luminoase. Reclame în teatre și cinematografe. Proiecte de Reclame Artistice.

ANUARUL ROMÂNIEI

pentru Comerț, Industrie, Meserii și Agricultură va apărea la începutul anului 1925. Reprezentanta tuturor Asociațiilor din țară.

Centrala pentru Transilvania: CLUJ, Strada Regina Maria 37. Telefon 4-13.

Atelierul fotografic EORNSTEIN

ARAD, Palatul Neumann

Fotografii artistice executate și fotografiile măritate

Noutățile noastre în vestimente și bluze le vindem până la 15 Iulie a. c. cu preț foarte redus

Iuliu Plesz

Magazin central pentru haine de bărbați ARAD, Str. Colonel Pirieșcu vis-a-vis cu intrarea din dos a teatruului. Departament de măsurat special

Prăvălie nouă!

„Casă de Ceasuri și Bijuterie“

Prăvălie nouă!

FEINER, Arad, Strada Brătianu 3.

Mare depozit de ceasornice bijuterii și obiecte de artă. Pentru briliante, aur și argint, plătim cele mai bune prețuri zilnice!

Ciorapi și mănuși

puteți cumpăra ori unde dar buni și ieftini numai la

LUDOVIC GOLDSTEIN

prăvălie de modă

Arad, Str. Brătianu

Ciorapi de dame în toate colorile dela 20 Lef în sus până la 135 Lei, ciorapi „Oseta“ în toate colorile 150 Lei.

Tipografia „Aradul“

ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)